

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 31.5.2012 г.
COM(2012) 249 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за прилагането на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007 г. относно статистиката на Общността за структурата и дейността на предприятията с чуждестранен контрол

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за прилагането на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007 г. относно статистиката на Общността за структурата и дейността на предприятията с чуждестранен контрол

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Главната цел на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за структурата и дейността на предприятията с чуждестранен контрол („регламент относно СПЧК“) е да се установи обща рамка и стандарти за качество на статистиката за системното изготвяне на съпоставими статистически данни за предприятия с чуждестранен контрол.

В член 12 от Регламент (ЕО) № 716/2007 се посочва, че Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането на регламента до 19 юли 2012 г. Докладът се изготвя от Евростат и по-специално:

- (1) оценява качеството на изготвената статистика;
- (2) оценява ползите, произтичащи за Общността, държавите членки, предоставящите и ползващите статистическа информация, от изготвената статистика спрямо разходите;
- (3) оценява напредъка на пилотните проучвания и тяхното изпълнение;
- (4) определя областите за потенциално усъвършенстване и измененията, които се смятат за необходими в светлината на получените резултати и направените разходи.

В член 2 от регламента относно СПЧК се съдържат определения за статистиката относно предприятията с чуждестранен контрол, като *вътрешна статистика относно предприятията с чуждестранен контрол (вътрешна СПЧК)* означава статистика, описваща дейността на предприятията с чуждестранен контрол, които са местни лица в съставящата държава¹, а *външна статистика относно предприятията с чуждестранен контрол (външна СПЧК)* означава статистика, описваща дейността на предприятията с чуждестранен контрол в чужбина, контролирани от институционална единица, която е местно лице в държавата, която съставя статистиката².

В съответствие с член 7 от Регламент (ЕО) № 716/2007, в който се съдържа изискването да се „публикува (...) ръководство с препоръки, което съдържа съответните определения и допълнителни инструкции, касаещи статистиката на Общността, изготвяна съгласно настоящия регламент“, през 2007 г. беше публикувано първото издание на Ръководство с препоръки относно статистиката на предприятията с

¹ Член 2, буква е) от Регламент (ЕО) № 716/2007.

² Член 2, буква ж) от Регламент (ЕО) № 716/2007.

чуждестранен контрол (Ръководство с препоръки относно СПЧК), като след това то беше изменено два пъти от Евростат, в сътрудничество с експерти от държавите членки³. То има за цел да установи методологията и инструкциите за събиране и съставяне на вътрешна статистика относно предприятията с чуждестранен контрол в Европейския съюз (ЕС).

В определението за „предприятие с чуждестранен контрол“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 716/2007 се използват три термина, по-специално: контрол, институционална единица и местно лице. Тъй като тези термини са с много общ характер, необходимо е те да бъдат допълнително определени, за да се гарантира хармонизираното съставяне на данни. В ръководството с препоръки относно СПЧК се съдържа по-конкретно определение на тези термини и се обяснява понятието „крайна контролираща институционална единица“ (ККИ), което националните статистически органи следва да прилагат при съставянето на СПЧК:

„Крайна контролираща институционална единица на предприятие с чуждестранен контрол“ означава институционалната единица по възходяща йерархия във веригата на контрол на предприятие с чуждестранен контрол, която не е контролирана от друга институционална единица.

Държавите — членки на ЕС, са длъжни да предоставят на Евростат информацията, изисквана съгласно Регламент (ЕО) № 716/2007, регламентите на Комисията за прилагане и изменение и инструкциите в ръководството с препоръки относно СПЧК.

В настоящия доклад се разглеждат най-важните аспекти от прилагането на Регламент (ЕО) № 716/2007, съобразно докладването от държавите членки, и предприетите от Комисията мерки за осигуряване на висококачествена европейска статистика относно дейностите на предприятията с чуждестранен контрол.

2. МЕРКИ ПО ПРИЛАГАНЕ

С регламента относно СПЧК се установява общата рамка за съставяне на статистика относно СПЧК. За да се изготвят обаче съпоставими данни, които са хармонизирани между държавите членки, както и за да се намали рискът от грешки при предаването на данни, беше необходимо да се уточни техническият формат на данните и процедурата, която да се спазва при предаването им. Освен това се наложи на някои от държавите членки да бъдат предоставени дерогации, за да им се даде възможност да извършат необходимите корекции в своите национални статистически системи. След приемането на Регламента за изменената статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2⁴ беше необходимо да се коригират и нивата на разбивки по дейности за СПЧК.

С цел да бъдат отразени всички тези промени бяха приети следните регламенти за изменение:

³ То се намира на: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-AR-09-014/EN/KS-AR-09-014-EN.PDF; .

⁴ Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г.

- (1) Регламент (ЕО) № 364/2008 на Комисията от 23 април 2008 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно техническия формат за предаване на статистиката за предприятията с чуждестранен контрол и за дерогациите, които следва да се предоставят на държавите членки;
- (2) Регламент (ЕО) № 747/2008 на Комисията от 30 юли 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за структурата и дейността на предприятията с чуждестранен контрол, по отношение на определенията на характеристиките и прилагането на NACE Rev. 2;
- (3) Регламент (ЕО) № 834/2009 на Комисията от 11 септември 2009 година за прилагане, по отношение на докладите за качеството, на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за структурата и дейността на предприятията с чуждестранен контрол.

Евростат издаде също така посоченото по-горе ръководство с препоръки (в процес на изменение към момента на изготвяне на настоящия доклад), което съдържа точни определения и инструкции към държавите членки относно начина за съставяне на данните.

3. ОСНОВНИ РАЗГЛЕЖДАНИ НАБОРИ ОТ ДАННИ

Статистиката за предприятията с чуждестранен контрол (СПЧК) е от основно значение за извършването на подходяща оценка на въздействието, което оказват предприятията с чуждестранен контрол върху икономиката на Европейския съюз. СПЧК улеснява и наблюдението на ефективността на вътрешния пазар и постепенната интеграция на икономиките в контекста на глобализацията. В раздел 2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 716/2007 се установява броят на характеристиките за съставяне на данните.

Вътрешна СПЧК:

Основните 11 характеристики (променливи), които обхваща вътрешната СПЧК, са следните:

- променливи на „Бизнес демографията“ (например брой предприятия);
- променливи, „свързани с резултатите“ (например оборот, добавена стойност по факторни разходи);
- променливи, „свързани с вложените ресурси“: вложен труд (например брой на наетите лица, разходи за персонал); вложени стоки и услуги (например общо покупки на стоки и услуги)

Външна СПЧК:

Предоставят се данни за 3 задължителни и 8 незадължителни променливи. Задължителните променливи са:

- променлива на „Бизнес демографията“ — брой предприятия;
- променлива, „свързана с резултатите“ — оборот;
- променлива, „свързана с вложените ресурси“: вложен труд — брой на наетите лица;

Подробният списък с незадължителните променливи е установен в ръководството с препоръки относно СПЧК.

Променливите се предоставят като разбивка по държавата, в която се намира предприятието с чуждестранен контрол, и по извършваната от него дейност, както е посочено в приложение III към регламента относно СПЧК.

4. КАЧЕСТВО НА ИЗГОТВЕНАТА СТАТИСТИКА

Държавите членки са длъжни да представят на Комисията доклад относно качеството, въз основа на който се оценява качеството на предадените на Евростат данни⁵.

Евростат и националните статистически органи работят съвместно с цел да се гарантира навременност, точност, надеждност и съгласуваност на СПЧК. Освен това ръководството с препоръки относно СПЧК, което е референтен документ по отношение на техническите данни, гарантира допълнителното подобряване на съпоставимостта на данните и отразява актуалните тенденции в областта на методологията.

Направеният по-долу анализ се отнася до резултатите от най-актуалните доклади относно качеството на данните за референтната 2009 г., за която за първи път следва да е налице пълен набор от данни, обхващащ всички 27 държави членки. Може да се направи изводът, че не всички държави членки спазват в пълна степен законодателството относно СПЧК.

Аспекти, свързани с качеството	Вътрешна СПЧК	Външна СПЧК
Навременност	21 от 27	23 от 27
Обхват	81 %	94 %
Точност	Приемлива	Приемлива
Съгласуваност	25 от 27 - 2 държави членки представят СПЧК отделно от СБС (вж. глава 4.7.)	20 от 27 - 7 държави членки следва да въведат съвпадащи кодове за класификация на ПЧИ (вж. глава 4.7) и СПЧК
Съпоставимост между държавите	27 от 27	26 от 27 (към момента на изготвяне на настоящия доклад в Гърция не се прилага понятието ККИ)

⁵ Член 6, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 716/2007.

4.1. Навременност

Сроковете са установени в раздел 5 от приложения I и II към Регламент (ЕО) № 716/2007 и са допълнително уточнени в ръководството с препоръки относно СПЧК от 2009 г. Сроковете за изпращане на данните за вътрешната СПЧК и за външната СПЧК се изразяват в месеци след края на референтната година:

t+20

Спазването на срока за докладване за референтната 2009 г. може да се обобщи, както следва:

- 21 държави предадоха навреме своите набори от данни за вътрешната СПЧК;
- 23 държави предадоха навреме своите набори от данни за външната СПЧК;

На някои от държавите членки бяха предоставени дерогации от разпоредбите на регламента относно СПЧК, за да им се предостави възможност да извършат необходимите корекции в своите национални статистически системи. Това се отнася по-специално за изготвянето на нови статистически регистри и методи за събиране на данни. На Франция, Люксембург, Испания, Обединеното кралство и Норвегия беше предоставена пълна дерогация за референтните години 2007 и 2008 г. по отношение на външната СПЧК. Освен това на Люксембург беше предоставена пълна дерогация за референтните години 2007 г. и 2008 г. по отношение на предоставянето на данни за вътрешната СПЧК.

Накратко, спазването на сроковете за докладване за 2009 г. беше задоволително, като е налице по-голяма точност във времето в сравнение с референтната 2007 г., когато вътрешната СПЧК беше предоставена навреме само от 18 държави, а външната СПЧК — само от 16 държави. Беше създадена процедура по наблюдение на спазването на сроковете, като Евростат работи съвместно с държавите членки, които все още не спазват напълно сроковете.

4.2. Достъп до оповестените данни за СПЧК

Всички данни по СПЧК, както и пълни, целенасочени и подробни обяснения по свързаните с методологията въпроси (метаданни), са на разположение безплатно на уебсайта на Евростат в рубриката „Промишленост, търговия и услуги“⁶ или посредством функцията за търсене. СПЧК се публикуват и на национално равнище в рамките на компетентността на националните статистически органи, като това прави данните още по-достъпни.

Базата данни „СПЧК — статистика за предприятията с чуждестранен контрол“ („FATS — foreign affiliates statistics“) съдържа подробна информация относно статистически процеси, правни въпроси, разпоредби за поверителност и описания на националните методи за събиране на данни⁷. Кратки обяснения на статистически понятия са публикувани в нов онлайн речник в стила на wiki-сайт и под формата на отговори в рубриката „Често задавани въпроси“ („Frequently asked questions“).

⁶ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home> .

⁷

<http://circa.europa.eu/Members/irc/dsis/foreignaffiliatesstatistics/library?l=/public&vm=detail&sb=Title> .

Обобщените окончателни данни от вътрешната и външната СПЧК за ЕС за 2009 г. се изчисляват въз основа на наличните данни, предоставени от държавите членки, а при липса на данни — въз основа на прогнози. Неповерителните обобщени данни за ЕС ще бъдат оповестени на уебсайта на Евростат през 2012 г. и могат да бъдат свалени безплатно.

4.3. Обхват на данните, изпращани на Евростат

Обхватът на данните се измерва като дела на броя предоставени стойности от общия брой изисквани стойности.

Предаването на пълни набори от данни е от решаващо значение за изготвянето на обобщени данни за ЕС. Липсващите данни ограничават тълкуването и информативната стойност на СПЧК.

В първия кръг на докладване за референтната 2007 г., 3 държави — членки на ЕС бяха в състояние да предоставят пълни набори от данни за вътрешната СПЧК, а 13 държави членки — за външната СПЧК.

Пълнотата на данните за референтната 2009 г. се подобри значително. По отношение на външната СПЧК делът на липсващите стойности намаля от 21 % на 6 %, тъй като само 5 държави докладваха за липсващи данни, а 22 държави членки предоставиха пълни набори от данни. По отношение на вътрешната СПЧК общият дял на липсващите данни спадна от 47 % през 2007 г. на 19 % през 2009 г., тъй като 9 държави — членки на ЕС предоставиха 100 % от изискваните данни.

Таблица 2: Обхват и поверителност на данните, вътрешна и външна СПЧК, 2009 г., в %

Държави ⁸	Общо изпратени клетки като % от изискваните съгласно Регламента относно СПЧК		Дял на изпратените клетки, които са поверителни (%)	
	вътрешна СПЧК	външна СПЧК	вътрешна СПЧК	външна СПЧК
Големи държави	85	96	26	14
Средни държави	78	87	14	21
Малки държави	84	100	18	20
ОБЩО	81	94	17	20

4.4. Поверителност

Съществува връзка между процента на поверителните данни и релеванността на статистическата. Ако голям процент от данните са поверителни, статистиката няма да задоволи в достатъчна степен потребностите на ползвателите. В таблица 2 по-горе е представена степента, в която поради съображения за поверителност достъпността на

⁸ Отметките СЕТО са по групи държави съгласно Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 година относно структурната бизнес статистика:

големи държави: DE, FR, IT, UK;

средни държави: BE, DK, ES, GR, IE, NL, AT, PL, PT, FI, SE, NO;

малки държави: BG, CZ, EE, CY, LV, LT, LU HU, MT, RO, SI, SK.

данните за вътрешната и външната СПЧК е намаляла. Общият дял на поверителните данни е съответно 17 % и 20 %.

4.5. Релевантност за ползвателите

Във все по-голяма степен данните от СПЧК се използват за измерване на аспектите и последиците от глобализацията.

Показател за релевантността на данните от СПЧК за ползвателите на Евростат е броят на данните или публикациите, които са свалени от уебсайта на Евростат до 2011 г.

Стойностите, посочени в таблицата по-долу, представляват достъпните в раздела за публикации на уебсайта на Евростат данни, консултирани от ползвателите през 2010—2011 г.

Таблица 3: Брой консултирани данни през 2010 и 2011 г.

Безплатно свалени набори от данни, общо	8 128
Година 2010 г.	3 616
Година 2011 г.	4 512

За 2011 г. се наблюдава увеличение от почти 25 %, като броят на свалените файлове е достигнал 4512. Това се очакваше, тъй като тази област е нова и проявяваният от ползвателите интерес постоянно нараства.

Основните ползватели на данните от СПЧК са Комисията (Генерална дирекция „Търговия“, Генерална дирекция „Вътрешен пазар и услуги“, Генерална дирекция „Предприятия и промишленост“), международни организации (ОИСР, СТО, ООН), министерства, търговски камари, професионални съюзи, журналисти, научни работници, дипломатически представителства, федерации, организации за насърчаване на стопанската дейност и т.н.

4.6. Точност

Проверката на точността се осъществява посредством установяването на отклонения от Регламента относно СПЧК и ръководството с препоръки относно СПЧК, както и посредством извършването на редовни проверки за установяване на качеството.

4.6.1. Погрешно класифициране

Погрешното класифициране означава отнасянето на статистически единици към неправилна категория в определена класификация, например класифицирането на дадено предприятие като търговско, вместо като промишлено.

Основният проблем, установен в този раздел, е правилното кодиране на икономическата дейност на предприятията с чуждестранен контрол. Информацията може да липсва, да е двусмислена или невярна и може да не е възможно да се направи контролна справка в търговските регистри. Прилагат се проверки за вероятност с цел да се установят неправилните кодове.

Друг проблем, който е необходимо да бъде разрешен по отношение на външната СПЧК, е недостатъчното обхващане на отчетните единици. Основната причина за недостатъчното обхващане включва размера на прилаганите от някои държави членки прагове. Друга причина е правната или фактическата невъзможност да се проведе изследване сред физическите лица. На последно място, периодът от време между

създаването на нова група от предприятия и отразяването ѝ в наличните регистри и други бази данни може да доведе до изключване на тази отчетна единица от рамката на съвкупността.

4.6.2. Неотговаряне

Неотговорили единици са налице, когато не всички отчетни единици в извадката участват в изследването.

Почти всички държави членки подчертаха, че големите предприятия, които в голяма степен допринасят за крайните резултати, по правило са много по-мотивирани да отговорят в рамките на изследването, отколкото малките предприятия. Поради това, независимо че в някои случаи непретегленият дял на неотговорилите може да бъде висок, действително липсващият дял от статистически данни не е толкова значителен.

Прилагани са няколко метода за намаляване на броя на неотговорилите. Повечето от държавите използват писмени и/или телефонни напомнания до неотговорилите. Когато е налице правно основание за изследването и когато попълването на въпросника е задължително, съставящите данните разполагат с правни мерки (имуществени санкции). Тези мерки обаче се считат за крайни, тъй като добрите отношения с предприятията са от значение за всички бъдещи заявки за данни, включително в други области на статистиката.

4.7. Съгласуваност и съпоставимост

4.7.1. Съгласуваност

Съгласуваността на два или повече статистически резултата се отнася до степента, в която в статистическите процеси, посредством които те са получени, се използват едни и същи понятия — класификации, определения, целеви съвкупности и хармонизирани методи⁹.

Целевата съвкупност е концептуалната съвкупност от единици, към които е насочено изследването и за които следва да се изготвят статистики. В контекста на външната СПЧК е налице разлика между целевата съвкупност на статистическите единици (за които се събират данни) и целевата съвкупност на отчетните единици (от които се събират данните). За вътрешната СПЧК съвкупността на статистическите единици в повечето случаи съвпада със съвкупността на отчетните единици.

Със структурната бизнес статистика (СБС), статистиката за преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) и статистиката за научноизследователската и развойната дейност (НИРД) се измерват елементи на едно и също явление, както със СПЧК — интернационализирането на предприятията — и те са тясно свързани области от статистиката. Това сходство по същество намира израз и в практиките по съставянето, като данните често се съставят, като се използва едно и също изследване. Поради това е важно резултатите да не се различават един от друг в голяма степен.

Вътрешна СПЧК

⁹ Стр. 42 от ръководството с препоръки относно СПЧК, издание от 2009 г.

Тъй като определенията за икономическите характеристики и разбивката по дейности за съвкупността за вътрешната СПЧК съответстват на съвкупността за структурната бизнес статистика (СБС) (Регламент (ЕО) № 716/2007, приложение I, точка 2), данните също следва да си съответстват.

Тъй като вътрешната СПЧК е дял от СБС, тя следва да използва всички налични данни от СБС. 2 държави обаче съставят вътрешна СПЧК отделно от СБС и съвкупностите не могат да бъдат съпоставяни. В 3 държави съвкупността за вътрешната СПЧК е по-малка от съответната част от изследваната за целите на СБС съвкупност, а 6 държави са потвърдили, че обхватът на съвкупността за вътрешната СПЧК е бил разширен и надхвърля съответната част от изследваната съвкупност за целите на СБС. Фактът, че съвкупностите не си съответстват напълно, не означава по необходимост, че данните не са съгласувани. Напротив, корекцията в съвкупността за СБС, така че да отговаря на целите на СПЧК, следва да подобри качеството на данните.

Външна СПЧК

За външната СПЧК, като изходна точка в повечето случаи се използва годишното изследване за наличието на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) или специално изследване за СПЧК. Данните се събират от местни предприятия, извършващи изследването. Събирането на данните обикновено се основава на изследвания в рамките на преброяването на населението. Повечето от държавите потвърдиха, че те са използвали същите кодове за чуждестранна дейност, както по отношение на наличието на преки чуждестранни инвестиции в чужбина, така и по отношение на външната СПЧК; 7 държави отговориха, че те са прилагали различни кодове.

4.7.2. Съпоставимост

а) Съпоставимост между държавите

Подробният анализ на данните от страна на Евростат гарантира непрекъснатото подобряване на съпоставимостта между държавите. Поради наличието на общи определения и класификации, съпоставимостта на данните между държавите е доста висока.

Все по-лесно може да бъде обяснено на какво се дължат различията между държавите. Някои от проблемите продължават да съществуват, тъй като една държава не е използвала понятието за ККИ. Това обаче не засяга в значителна степен качеството на обобщените данни като цяло. След референтната 2010 г., понятието ККИ се прилага във всички държави — членки на ЕС.

б) Съпоставимост във времето

Несъответствията във времето се появяват, когато събраните за конкретен референтен период данни не са изцяло съвместими с данните от следващите периоди, поради редица особености на даден период от време. Тези случаи са известни като прекъсване на динамичните редове.

Вътрешна СПЧК

За референтните години до 2006 г. са налице данни само от държави, които са ги изпратили на доброволни начала. От референтната 2007 г. насам събирането на данни е

задължително. Освен това някои държави започнаха да прилагат договорената обща методология, в това число понятието ККИ. Тази съществена промяна в методологията доведе до структурно прекъсване в данните за всички държави.

Друго структурно прекъсване възникна при данните за 2008 г., първата референтна година, за която бяха съставени данни в съответствие с изменената класификация на дейностите (Регламент (ЕО) № 1893/2006 за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2). В резултат на това данните за вътрешната СПЧК за 2008 г. не могат да бъдат пряко съпоставени с по-ранни референтни години.

По тази причина от референтната 2008 г. беше съставена отделна таблица за вътрешна СПЧК в онлайн базата данни на Евростат. Прякото съпоставяне е възможно само на общото ниво на дейност и за раздели и разделения по NACE, в които не са налице промени.

Външна СПЧК

От 2004 г. насам някои държави съставяха на доброволни начала набори от данни за външната СПЧК. За референтната година 2007 г. съставянето и предаването на данни за външната СПЧК стана задължително. Прилагането на регламента относно СПЧК доведе до структурно прекъсване в наличните динамични редове, главно поради въвеждането на съществена промяна в методологията — понятието ККИ. Главно с това се обяснява защо за повечето от държавите данните преди 2007 г. и данните след 2007 г. не могат да бъдат съпоставяни. За да бъде отразен този факт, данните за външната СПЧК в онлайн базата данни на Евростат са разделени в две отделни таблици, които съдържат данни преди и след 2007 г.

По отношение на прилагането на Регламент (ЕО) № 1893/2006 за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 държавите членки следва да прилагат новата класификация на дейностите от референтната година 2010 г. за данните за външната СПЧК. Това ще доведе до друго структурно прекъсване от 2010 г. нататък.

Накратко, от качеството на представените от държавите членки данни е видно, че е налице спазване в голяма степен на изискванията и непрекъснато подобряване в сравнение с минали години. Методологическата рамка, създадена с регламента, се развива непрекъснато посредством съвместни консултации и нарочни съвещания на конкретни теми. Евростат си сътрудничи също така с други международни организации с цел да бъде повишена съпоставимостта на данните и методите извън границите на Европейския съюз.

5. РАЗХОДИ И ТЕЖЕСТ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СТАТИСТИКИТЕ ЗА ПРЕДПРИЯТИЯТА С ЧУЖДЕСТРАНЕН КОНТРОЛ

Повечето държави членки не измерват тежестта с количествени показатели, поради което могат да предоставят само оценки за качеството. Поради това всяка прогноза за разходите, свързани със събирането и разпространението на статистически данни за предприятия с чуждестранен контрол, не може да бъде лесно изразена количествено. Съществува широк кръг от източници на данни за СПЧК, които се използват също и за

изготвяне на други статистики или са свързани с отчитането на финансовите институции и предприятия пред регулаторните органи. Поради това е трудно специфичните разходи за събиране и изготвяне на данните за предприятията с чуждестранен контрол да бъдат отделени от общите разходи, направени за събиране на данни, които често се използват за други цели. Освен това е възможно в определени държави членки данните да се събират от две различни институции, напр. националната централна банка и националната статистическа служба, което допълнително усложнява съставянето на надеждни прогнози.

Вътрешна СПЧК

Най-големият дял от необходимите за изготвянето на вътрешната СПЧК вложен труд и тежест върху респондентите може да бъде отдаден на необходимите ресурси за изготвянето на големи набори от статистически данни, свързани със структурната бизнес статистика (Регламент (ЕО) № 295/2008 структурната бизнес статистика). От прегледа на обобщените прогнози, представени от държавите членки, може да се заключи, че допълнителният вложен труд, необходим за извънредните дейности, свързани с прилагането на Регламент (ЕО) № 716/2007 по отношение на вътрешната СПЧК, беше по-скоро скромно.

Външна СПЧК

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) и външната СПЧК са тясно свързани области от статистиката, тъй като и с двете се измерват елементите на интернационализиране на предприятията. Това сходство по същество намира израз и в практиките по съставянето, като данните за СПЧК често се съставят с помощта на едно и също изследване относно ПЧИ. Поради това е трудно да се определят допълнителните разходи, които се дължат на изготвянето на външната СПЧК.

Независимо от това, през 2007 г. беше извършено изследване за ефективността на разходите и от резултатите е видно, че по-голямата част от държавите членки могат да изготвят външна СПЧК при средновисоки или ниски разходи.

Както по отношение на вътрешната, така и по отношение на външната СПЧК националните статистически органи потвърдиха, че ще въведат някои мерки на национално равнище, за да намалят тежестта, по-специално посредством използването в по-голяма степен на административни данни, посредством организирането на събирането на данни по интернет и посредством усъвършенстването на съществуващите електронни въпросници.

6. НАПРЕДЪК И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИЛОТНИТЕ ПРОУЧВАНИЯ

В член 5 от Регламент (ЕО) № 716/2007 се предвиждат пилотни проучвания за вътрешна и външна СПЧК, за да се оцени релевантността и приложимостта на събирането на допълнителни променливи.

В параграф 4 от посочения член е указано, че въз основа на пилотните проучвания се приемат всички по-нататъшни решения относно мерките по прилагането, в това число решения относно обхвата на съставянето на данни за вътрешната и външната СПЧК. Това отразява значението, което се придава на пилотните проучвания за бъдещия формат на съставяне на данните за СПЧК в рамките на ЕС.

Първият кръг пилотни проучвания започна през 2006 г. Вторият кръг се проведе през 2007 г. Участващите държави провериха приложимостта на използването на допълнителни променливи и впоследствие предоставиха съставените данни на Евростат.

За вътрешната СПЧК събирането на данни за раздели М, N и О, както и за променливите за НИРД за раздели по NACE Rev.1.1 G, H, I, K, M, N и O (а също и за съответстващата класификация по NACE Rev.2), изглежда приложимо със сравнително малко усилия от страна на предприятията или националните статистически органи. В случай че приложимостта бъде потвърдена от всички държави членки и се препотвърдят потребностите на ползвателите, събирането на данни за вътрешната СПЧК ще бъде разширено, така че посочените променливи да бъдат редовно включвани в него.

По отношение на външната СПЧК, най-малко три от пилотните променливи могат да бъдат приети за приложими: *разходи за персонал, добавена стойност по факторни разходи и брутни инвестиции в материални блага*. Голяма част от участващите държави членки заключиха, че тези три променливи могат да бъдат получени лесно от предприятията, тъй като те могат да бъдат изведени пряко или почти пряко от счетоводните системи. От друга страна, събирането на свързани с търговията променливи, които са от значение за анализа на глобализацията, изглежда приложимо в по-малка степен, поне засега. Те биха били свързани с големи разходи и получаването им би било по-трудно от онези групи от предприятия, които са от значение за СПЧК, т.е. най-големите групи.

В заключение, участващите държави членки изпълниха няколко пилотни проучвания. Резултатите от тях предоставят сведения относно обхвата за съставяне на допълнителни променливи във вътрешната и външната СПЧК, които са незадължителни по смисъла на регламента относно СПЧК. Комисията има резерви по отношение на предложението която и да е от пилотните променливи да стане задължителна, тъй като това изглежда увеличава тежестта за националните статистически органи и за респондентите. Независимо от това Комисията потвърждава, че тази информация е много търсена от ползвателите.

7. ОБЛАСТИ ЗА ПОТЕНЦИАЛНИ ПОДОБРЕНИЯ И ИЗМЕНЕНИЯ

В близко бъдеще Евростат планира да продължи да подобрява качеството на данните за СПЧК, като доразвива и хармонизира методологията с цел:

— прилагането на плавен преход към класификацията по NACE Rev. 2 за външната СПЧК, което ще доведе до по-добра съпоставимост в международен план,

— изчисляване на обобщените данни за ЕС от референтната 2009 г. нататък, по отношение на данните за вътрешната и външната СПЧК.

В средносрочен план при съставянето на СПЧК държавите членки могат да ползват като общо средство регистъра „EuroGroups“ (EGR). EGR е в процес на разработване и ще съдържа данни за групи от предприятия, участващите в тях единици и характеристиките им. Това предоставя възможност за привеждане в съответствие на

кода на държавата за ККИ, към която принадлежат предприятията и по този начин ще повиши качеството на СПЧК.

Понастоящем Евростат изготвя рамков регламент за интегриране на бизнес статистиката (РРИБС), за да се създаде обща правна уредба за системното събиране, съставяне, предаване и разпространение на европейски статистически данни относно икономическата дейност, структурата и резултатите на икономически сектор. В контекста на РРИБС изискванията относно СПЧК ще бъдат отново подложени на оценка.